

Aan: De gemeenteraad van Sittard-Geleen

Datum: woensdag 29 november 2017

Onderwerp: Integratie Volt kost 1.000.000 euro,

Geachte leden van de gemeenteraad en college van B&W,

Integratie Volt in cultuurbedrijf kost gemeente een miljoen!

Om het risico van 27.000 euro uit de weg te gaan is het college voornemens Poppodium Volt op te laten gaan in het cultuurbedrijf De Domijnen. De argumenten om dit te doen blijven schimmig en lijken met name financieel. Wij hebben gekeken wat de financiële gevolgen zijn van de voorgenomen integratie en komen uit op een kapitaalvernietiging van 1.000.000 euro.

23 November jl. stond binnen de commissie CSSV het voornemen van het college B&W om Volt op te laten gaan in het cultuurbedrijf op de agenda. Groen Links gaf aan het dossier controversieel genoeg te vinden om het door de raad te laten behandelen. De coalitiefracties waren het hier niet mee eens en steunden het college in haar voornemen.

De argumentatie van de wethouder was louter financieel en niet inhoudelijk. Inhoudelijk valt dit voornemen van het college ook niet te argumenteren. Inhoudelijke adviezen om het poppodium op te laten gaan in het cultuurbedrijf zijn er immers niet. Er liggen wel waarschuwingen, maar deze acht het college irrelevant en zijn niet meegenomen binnen de besluitvorming; zo ook de waarschuwing van het onderzoeksbureau LAgrou (2016-011 rp 08 met datum 2 mei 2017) t.b.v. het door De Domijnen opgestelde 'notitie van De Domijnen tbv integratie Volt' (datum 6 maart 2017).

Binnen het huidige team van Volt zit ruim 15 jaar ondernemerservaring. Ook wij zijn gevoelig voor financiële redenen. We kijken dan naar het verleden, het heden en de toekomst. Uiteraard houden we ook oog voor inhoud. Inhoud is immers voor het poppodium dat wat ten gelde wordt gemaakt. Zonder inhoudelijk plan kan dit poppodium geen schaalsprong maken. En zonder schaalsprong is er voor dit poppodium geen kans op succes. Niet qua maatschappelijke doelstellingen maar ook niet financieel.

Juist de financiële argumenten van het college verbazen ons. Wethouder Noël Lebens licht uitgebreid toe wat de status quo is en waar de pijnpunten zitten. Het heeft voornamelijk te maken met de opgelopen schuld en de wens van de gemeente om geen risico te lopen m.b.t. de exploitatie van het poppodium. Ook wordt er het beoogde synergievoordeel aangehaald en men acht dat Poppodium Volt voldoende tijd heeft gekregen om zich te bewijzen, het is tijd voor een andere partij. Wat we missen is een inventarisatie van de huidige investeringen en hoe die gewaarborgd of verloren gaan bij een overgang naar het cultuurbedrijf.

Wij hebben dit wel gedaan en de uitwerking vindt u hieronder. De diverse redeneringen van de wethouder kloppen daarbij naar ons idee niet geheel. We zullen ook kort toelichten waarom wij die mening zijn toebedeeld.

Kapitaalvernietiging

Door het poppodium op te laten gaan in het cultuurbedrijf wordt een investering van ruim 1 miljoen euro teniet gedaan.

Het poppodium is binnen 4 jaar klaargestoomd voor de verzelfstandiging, voor de benodigde schaa sprong. Er is een grote investering gedaan in pand, imago, kennis en kunde. De investering pand is ruim 3 miljoen. De investering in imago, kennis en kunde is nagenoeg een miljoen. De investering staat bij een integratie in het cultuurbedrijf op de tocht.

Het nu op laten gaan van het poppodium in het cultuurbedrijf zet beide investeringen onder druk. De investering pand lijkt gezien de beoogde inzet (zie notitie van De Domijnen van 6 maart 2017) door De Domijnen niet noodzakelijk. De investering in het imago wordt door De Domijnen hoogstwaarschijnlijk schade toebedeeld. En de investering in kennis en kunde wordt vernietigd door verschraling van de personeelsformatie en de beoogde versplintering daarvan (zie notitie van De Domijnen van 6 maart 2017).

Pand

De plannen van De Domijnen maken geen optimaal gebruik van het pand: was de investering van 3 miljoen wel nodig?

De notitie van De Domijnen toont weinig ambitie en zet niet aan tot de, door LAgrou p als noodzakelijk geachte, schaa sprong om inhoudelijke doelstellingen te bereiken en financieel gezond te worden. Hiermee is de investering in het pand wellicht overbodig geweest, men gaat namelijk niet voor de volledige potentie van het pand. Overigens is niet uit te sluiten dat De Domijnen om een aanpassing van het pand gaat vragen. De Domijnen heeft reeds een bouwkundig rapport laten opstellen. Extra investering door de gemeente is dus te verwachten.

Identiteit en imago

De Domijnen reduceert het imago van het poppodium tot een logo. Gedane investeringen worden ongedaan gemaakt.

De Domijnen geeft te kennen waarde te hechten aan 'de eigen smoel' van het poppodium. De eerste stap is echter het beëindigen van de overeenkomst met degenen die het merk hebben bedacht, gepositioneerd en onderhouden. Hiermee wordt het merk gedegradeerd tot een logo en hiermee vindt direct een kapitaalvernietiging plaats. Een logo is geen identiteit of imago.

De afgelopen jaren is er sterk gewerkt aan de positionering van het merk Volt. Zowel aan de voorkant (B2C) als aan de achterkant (B2B) heeft het merk flinke stappen gemaakt. Voorganger Fenix had aan beide kanten te kampen met een negatieve imago-ontwikkeling. In de afgelopen jaren is hier, middels het juist inzetten van het de eigen identiteit, verandering in gebracht. Aan de voorzijde bij de bezoekers zien we een groot merk-bereik en is de naamsbekendheid in rap tempo gegroeid. De B2B-kant van de markt kenmerkt zich door 'vertrouwen en gunnen'. Onder de naam Fenix was het vertrouwen teruggelopen wat een beperkt aanbod tot gevolg had*. Vooral daar is de afgelopen jaren veel winst behaald. Het merk heeft voor positiviteit gezorgd en de bijbehorende gezichten zijn inmiddels vertrouwd bij de aanbieders. Het merk wordt niet alleen gewaarborgd door het logo maar zeer zeker ook de 'tone of voice' en de identiteit welke worden uitgedragen door de werknemers. Hier zien we bij een opgang in De Domijnen een gevaar. Er vindt wederom een reorganisatie plaats, de identiteit verandert en bekende gezichten verdwijnen. Opnieuw een deuk in het vertrouwen bij de aanbieders is een te verwachten gevolg. Het wederom opdrogen van het aanbod is dan ook wederom mogelijk; bands zullen uitwijken naar naastgelegen gemeenten.

**Het plaatsen van een programma in een poppodium werkt aanzienlijk anders dan bij bijvoorbeeld een theater. Bands spelen aanzienlijk minder dan theatervoorstellingen. Boekingskantoren maken een overwogen keuze in de locaties waar deze bands spelen (meestal 1 keer in de provincie Limburg). Dit doen ze op basis van de verwachte opkomst, maar niet minder belangrijk ook op basis van het imago van het poppodium en een sterke relatie. Het boeken van bands is hiermee 'werken aan relaties'. Gunfactor en vertrouwen zijn hier uitermate belangrijk. In tegenstelling tot het programmeren van een theater is het programmeren van een poppodium een doorlopende taak. Er wordt door het jaar heen geboekt en niet op één moment in het jaar.*

Kennis en kunde

Investing in kennis en kunde wordt terzijde geschoven: een miljoen verspilde investering.

Er is meer dan 1 miljoen geïnvesteerd in kennis en kunde. Deze kennis en kunde is erg nauwkeurig afgestemd op de eigen identiteit en andersom. Door een integratie van het poppodium in De Domijnen komt deze investering in gevaar. De 5 beroepskrachten die bij Volt werken zijn allen professionals. Professionals die de popsector goed kennen en zelf bekend zijn binnen die sector. Bij een integratie van Volt in De Domijnen wordt een deel van de investering sowieso afgestoten. Van de 5 teamleden worden 2 er geen plek geboden binnen het poppodium van De Domijnen. Hier is wettelijk ook geen noodzaak toe. De PIW groep heeft hen reeds als zzp ingehuurd. Uit de notitie van De Domijnen komt tevens naar voren dat het resterende team wordt versplinterd. Hiermee wordt de investering van de afgelopen jaren voor een groot deel ongedaan gemaakt. Als enkele van deze teamleden ervoor zouden kiezen om elders hun heil te zoeken loopt de investering de deur uit (naar wellicht de naastgelegen gemeenten).

Nu ligt het voor de hand om die professionals, die elders hun heil zouden zoeken, de zwartepiet toe te schuiven. Dit is echter niet terecht. Men heeft hard gewerkt om een positie te verkrijgen binnen de sector, zowel voor Volt als ook persoonlijk. Deze professionals hebben hun bezwaren omtrent de inhoud van de notitie De Domijnen kenbaar gemaakt. Als men elders gaat werken, heeft dit niets te maken met de verbondenheid met het poppodium of de gemeente. Ze scharen zich dan alleen niet achter het inhoudelijke plan van De Domijnen.

Onderzoek

Los van bovenstaande is er ook nog geïnvesteerd in een onderzoek waarvan het college heeft besloten om het advies wat hieruit voortkwam naast zich neer te leggen. Het college wil geen risico lopen m.b.t. de eventuele tekorten van het poppodium de komende jaren, maar laat wel een onderzoek uitvoeren (met aanvullende deelonderzoeken). Het advies van het onderzoek wordt niet opgevolgd en delen van de aanvullende deelonderzoeken zijn in zijn geheel niet meegenomen bij de besluitvorming.

Hieronder volgt nog een korte toelichting waarom wij van mening zijn dat de redenering van de wethouder wel te volgen is maar niet geheel klopt.

De opgebouwde schuld

Sinds het bestaan van Poppodium Volt is het jaarlijks tekort 75% gedaald. Het merendeel van de opgebouwde schuld komt van voor de reorganisatie in 2014.

Het poppodium kende in het verleden grote tekorten. De afgelopen jaren is onder de naam Volt echter gebroken met deze trend. Over de jaren 2010-2013 (Fenix) was er een gemiddeld tekort van nagenoeg 110.000 euro op jaarbasis. In de 4 jaar dat Volt actief is, is dit al teruggebracht naar een gemiddeld tekort van 27.000 euro. Het tekort is in korte tijd met 75% gereduceerd. Er is dus reeds een flinke vooruitgang geboekt sinds de verbouwing en reorganisatie in 2014.

Sanering van de schulden.

Het poppodium gaat ook bij een verzelfstandiging 'schoon door de poort'!

De Raad van Bestuur van de stichting PIW groep heeft geen uitgesproken oordeel over wat er moet gebeuren met Volt. Het doel was en is om Volt los te maken van de PIW Groep. Elke kansrijke en werkbare mogelijkheid daartoe, gedragen door de subsidieverstrekker, is dan ook wat de PIW groep betreft bespreekbaar en uitvoerbaar. Een sanering van de schulden is in alle varianten aan de orde. Ook bij verzelfstandiging.

Gemeentelijk risico

Financieel risico is te beperken door te kiezen voor inhoud, een fonds en duidelijke afspraken. Overgang naar De Domijnen is ook niet risicovrij.

Wethouder Lebens zegt binnen de raadscommissie dat het risico van een verzelfstandiging bij de gemeente ligt. Dit doet voorkomen dat dit bij 'het op laten gaan in De Domijnen' niet aan de orde is. Waaruit kan men dit afleiden? Er lijkt vooralsnog geen bewijs voor te zijn.

Financieel is het overigens een raar statement, want voor zowel De Domijnen alsook Poppodium Volt geldt dat het om gesubsidieerde instellingen gaat. Instellingen die er gekomen zijn naar wens van de gemeente. In beide gevallen draagt de gemeente gedeeltelijk de verantwoordelijkheid. Dit geldt dus ook voor De Domijnen.

Risico's zijn uiteraard te beperken door te kiezen voor de inhoudelijk meest sterke partij. Een verzelfstandigd Volt kan genieten van eerder gedane investeringen, kent het pand, kent de sector, heeft een getoetst plan en heeft een volledig team (opgeleid binnen Volt). Bij de plannen van De Domijnen zien we een beperkt team terug (van de 5 werknemers blijven er slechts 3 over) welke vervolgens wordt versplinterd binnen de organisatie. Investeringen in dit team worden hiermee teniet gedaan. In tegenstelling tot een verzelfstandigd Volt kent De Domijnen het pand niet, kent de sector niet, is zelf een onbekende binnen de sector en is De Domijnen (plan)inhoudelijk minder sterk.

Ten behoeve van het risico en aansprakelijkheid is door ons een fonds geadviseerd. Een fonds dat eigendom blijft van de gemeente en waar in samenspraak tussen de gemeente en Volt bij eventuele tekorten aanspraak op kan worden gemaakt. Deze tekorten moeten vervolgens bij een positief jaar weer worden aangevuld. Daarbij is het gemiddeld jaarlijks te kort al met 75% gereduceerd. De verwachte tekorten als zelfstandige organisatie zullen dan ook nihil zijn en hiermee het risico beperkt. Het fonds is er enkel als backup. Het poppodium als onderdeel van De Domijnen kent veel meer vraagtekens en zet een positieve exploitatie van het poppodium onder druk. De gemaakte investering van de afgelopen jaren wordt hiermee teniet gedaan.

Volt zou voldoende tijd hebben gehad om zich te bewijzen

Poppodium Volt heeft geen kans gekregen om zich te bewijzen. Het poppodium is immers altijd onderdeel geweest van PIW groep. PIW groep heeft wel bewezen dat een poppodium disruptief werkt als onderdeel van een overkoepelende organisatie.

Wethouder Lebens sloot de commissie af met de melding dat Poppodium Volt voldoende tijd heeft gehad om zichzelf te bewijzen en dat het nu tijd is voor een andere partij. Dit is natuurlijk niet waar. Poppodium Volt heeft geen kans gekregen om zichzelf te bewijzen. Het poppodium is immers de afgelopen jaren onderdeel geweest van de PIW groep. Wel is bewezen dat het houden van een poppodium onder een moederorganisatie niet makkelijk is en kansen tot tekorten doet groeien.

Overigens sprak de PvdA binnen haar betoog mooie woorden over de PIW groep. Ze meldde dat de PIW groep een uitermate geschikt voorbeeld was voor een overkoepelende organisatie. Een voorbeeld dat aantoont dat dergelijke overkoepelende organisaties goed werken. Datzelfde PIW groep geeft nu echter aan dat een poppodium een te vreemde eend in de bijt is en dat dit zeer verstorend werkt. Wat ons betreft onderschrijft de PvdA hier dat een verzelfstandiging noodzakelijk is.

Synergievoordelen

Ook onder de PIW groep dacht men synergievoordelen te behalen. Deze bleken echter niet op te wegen tegen de nadelen van het 'onderdeel zijn van'. Is dit bij De Domijnen wel anders?

Ook binnen de raadscommissie is het college wederom begonnen over de mogelijke synergievoordelen op het gebied van programma, horeca en marketing. Wat die voordelen zijn is echter niet aangetoond en voor wie die voordelen zijn evenmin. Ook binnen de PIW groep zouden synergievoordelen te behalen zijn. In werkelijkheid bleken deze voordelen niet op te wegen tegen de nadelen van het 'onderdeel zijn van'.

LAGroup stelt dat een financiële synergie zeer beperkt zal zijn en dat inhoudelijke synergie in zijn geheel niet aanwezig is. Er zijn vele onderzoeken te vinden die spreken over synergie die voortkomt uit fusies, of beter het gebrek aan synergie die voortkomt uit fusies. De wethouder heeft het over afdelings-synergie, maar of dit gaat opwegen in de bedrijfs synergie (waardeert 'de markt' het poppodium hoger na de integratie met een positief resultaat tot gevolg) is niet bekend. Dit zal voornamelijk met de inhoudelijke invulling te maken hebben.

Notitie van De Domijnen van 6 maart 2017

Inhoudelijk is de notitie van De Domijnen, aldus de branchevereniging voor podia, niet sterk. Het college toont echter wel vertrouwen in deze notitie?!

Gekeken naar inhoud van de notitie van De Domijnen zoals deze is ingediend op 6 maart 2017 tbv de integratie Volt kan het volgende worden opgemerkt. Inhoudelijk is het niet sterk, het toont weinig ambitie. De begroting is niet marktconform en bij de beoogde resultaten kunnen sterke vraagtekens worden gesteld. Ze komen niet overeen met de bekende cijfers uit de sector. De synergie opmerkingen zijn allemaal gebaseerd op aannames en cirkelredeneringen. Een bewijs is hier niet voor. De Domijnen gaat uit van redeneringen waar men van acht dat deze juist zijn, maar is dit wel? Daarbij zijn de synergievoordelen in de meeste gevallen niet financieel maar gebaseerd op samenwerking. Samenwerking die er nu ook al is en onder een verzelfstandiging sowieso wordt aangehaald.

Voor de volledigheid hebben wij deze notitie van De Domijnen nog een keer bijgevoegd. Om deze te vergelijken met onze eigen notitie vindt u ook deze in de bijlage bijgesloten.

Conclusie

Wethouder Lebens gaf tijdens de raadscommissie CSSV van 23 november duidelijk te kennen dat het argument om Volt op te laten gaan in het cultuurbedrijf De Domijnen van financiële aard is. Met name de huidige schuld bij de PIW groep speelt parten en de gemeente wilt geen verantwoordelijkheid voor eventuele tekorten van het poppodium de komende jaren. Er wordt echter geen rekening gehouden met de kapitaalvernietiging die plaatsvindt als het poppodium opgaat in De Domijnen. Naar berekening is het financieel niet logisch om deze stap te maken. Een groot deel van de investeringen van de afgelopen jaren worden ongedaan gemaakt en kunnen niet meer worden ingezet voor de toekomst van de popcultuur in de eigen gemeente. Als het college zou instemmen met een fonds dan is het jaarlijks risico (gebaseerd op de afgelopen jaren) 27.000 euro. De kapitaalvernietiging bij het op laten gaan in De Domijnen bedraagt 1.000.000 euro.

Is dit wat deze gemeente voor ogen heeft? Wilt u de investering van 1.000.000 euro teniet doen t.b.v. een mogelijke risicovermijding van 27.000 euro?

Omschrijving	Kapitaalvernietiging	Mogelijk risico
Investering imago en identiteit	160.000	--
Investering kennis en kunde	805.000	--
Onderzoek	30.000 (?)	--
Gemiddelde jaarlijkse tekorten	--	27.000*
Optionele huurkorting	--	50.000**
Totaal	995.000	77.000

* 2016 toonde reeds een positieve afsluiting. Het risico is gebaseerd op het gemiddelde tekort van de jaren 2010-2016.

** De huurkorting is optioneel en dus absoluut geen verplichting. Het draagt bij aan een gezond weerstandsvermogen op de kortst mogelijke termijn, maar het is binnen de opgestelde begroting van Volt buiten beschouwing gelaten.

(?) Het exacte bedrag wat is betaald voor dit onderzoek is bij ons onbekend.

Nog even de punten voor u op een rijtje:

1. Investering van 1.000.000 euro wordt teniet gedaan bij een integratie van het poppodium in het cultuurbedrijf.
2. Het risico van een verzelfstandiging is uitermate beperkt; slechts 27.000 euro. In 2016 is reeds een positief resultaat behaald.
3. De tekorten van het poppodium zijn na de reorganisatie al voor 75% gereduceerd. Onder een verzelfstandiging zouden deze tot nihil kunnen worden gereduceerd.
4. PIW groep geeft te kennen geen voorkeur te hebben voor een organisatievorm. Ook bij verzelfstandiging wordt de schuld gesaneerd.
5. Het huidige Poppodium Volt heeft geen ruimte gekregen om zich te bewijzen. Het is immers altijd onderdeel geweest van de PIW groep. PIW groep heeft wel bewezen dat het poppodium disruptief werkt binnen een overkoepelende organisatie. Zodoende wil de PIW groep er nu ook vanaf.
6. Synergie is zeer beperkt mogelijk. Weegt waarschijnlijk niet op tegen de directe en indirecte kosten van een integratie.

Hoogachtend,

(zakelijk leider) &
namens de beroepskrachten van Volt.

(communicatie en marketing)